

100 ASKELTA
SUOMEN
TULEVAISUUTEEN

Suomi
Finland
100

Suomen askeleet

-kansalaiskeskustelun kooste

ALAJÄRVI 21.2.2017

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Kansalaiskeskustelujen sarja *Suomen askeleet* järjestettiin vuonna 2017 Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kunniaksi. Keskusteluja pidettiin eri puolilla Suomea ja ulkosuomalaisen parissa.

Yli 30 tilaisuudessa pohdittiin, mitä Suomessa seuraavan sadan vuoden aikana tapahtuu, miten tavoitellaan hyvää elämää ja kuinka toimitaan yhdessä tulevien sukupolvien hyväksi. Keskusteluja koordinoi Kansanvalistusseura (KVS), ja niiden toteuttamiseen osallistui kansalaisjärjestöjä ja kansalaisopistoja lähes kaikista maakunnista sekä ulkomailta.

Uutta keskustelukulttuuria luomassa

Suomen askeleet -keskusteluissa etsittiin kansalaisvoimin ratkaisuja kysymyksiin, joiden edessä asiantuntijat ja viranomaisetkin ovat usein ymmällään. Vastauksiksi osallistujat muotoilivat arvomuutoksiin ja käytännön tekoihin perustuvia hyvän elämän avaimia.

Tapahtumissa harjoitettiin yhdenvertaista, avointa keskustelukulttuuria. Näin avattiin ovia tulevaan. Keskusteluissa liennytettiin yhteiskunnallisia jännitteitä. Niissä otettiin askeleita kohti maailmaa, jossa toisistaan poikkeavien näkemysten kuuleminen ja kansalaisten yhteistyö ovat mahdollisia.

Tilaisuuksissa käytettiin yhdenvertaiseen ideointiin ja vaikuttamiseen tähtäävää *World Cafe* -menetelmää.

Tapahtuman aluksi osallistujat johdateltiin teemaan asiantuntijoiden puheenvuoroilla. Pienryhmissä fasilitaattori eli jututtaja tuki keskustelun sujuvuutta ja sitä, että ryhmässä kaikki saivat ajatuksensa kuuluviin. Lopuksi ryhmien ideat kerättiin talteen, ja niiden suosio mitattiin äänestämällä. Paikalliset äänet laskettiin yhteen ja suosituimpia ja käytännöllisimpiä valittiin verkkoon kaikkien halukkaiden äänestettäväksi.

Tätä keskustelun tiivistelmää lukiessasi voit miettiä, mitkä ovat sinun keinosi tarttua asioihin ja miten käytät hyvän elämän avaimia omassa arjessasi. Sekä, kuinka toimit yhdessä toisten kanssa paikallisesti ja globaalisti rakentavasti?

Alajärven askeleet

Alajärvi on liki 10 000 asukkaan kaupunki Etelä-Pohjanmaalla, Järviseedun seutukunnassa. Alajärvi perustettiin 1869, muuttui kaupungiksi 1986 ja muodosti kuntaliiton Lehtimäen kanssa 2009.

Helmikuussa Alajärvellä kokoonnuttii keskustelemaan Suomen ja oman alueen tulevaisuudesta 19 hengen voimin. Keskustelijoista nuorin oli 17 ja vanhin 65 vuotta. Tilaisuuden järjestivät Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto ja Leader Aisapari. Keskustelun aluksi nähtiin tietokirjailija, tutkimusprofessori emerita **Marjatta Bardyn** sekä kestävän kehityksen ja koulutuksen asiantuntija **Erkka Lainisen** alustusvideot tulevaisuuden suurista yhteiskunnallisista kysymyksistä. Alueen tulevaisuuden mahdollisuuksista ja myönteisen ilmapiirin merkityksestä paikallisen toiminnan kehittämisessä kertoi maakuntajohtaja **Asko Peltola**.

Tilaisuuden koordinaattoreina toimivat Leader Aisaparin kehittämissuunnittelija **Päivi Kultalahti** ja kansalaisopiston rehtori **Aulis Hautamäki**.

Keskustelun ensimmäinen kysymys oli: ”Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?”

Kysymyksen äärellä keskusteltiin hyvästä elämästä laidasta laitaan. Teemoiksi nousivat niin koulutus, yhteisöllisyys kuin lasten ja nuorten hyvinvointi ja kasvattaminen. Mahdollisuutta kouluttautua ja koko iän oppimista tukevaa elinympäristöä pidettiin olennaisina hyvälle elämälle. Myös terveys, ruoka, liikunta ja arjen tasapaino mainittiin hyvän elämän peruspalkoina. Kysymykseen suosituimmaksi ratkaisuksi äänestettiin: ”Avoimia kansalaisfoorumeita eri ikäisille ihmisille, jotta kaikkien ääni saadaan kuuluviin.”

Toinen kysymys kuului: ”Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?”

Kysymys herätti keskustelua luonnosta, luonnonvarojen riittävydestä ja yhteiselosta luonnon kanssa. Pohdittiin myös talouden sanelemaa ”kasvun pakkoa”. ”Parhaat asiat elämässä ovat ilmaisia”, todettiin. Erimielisyyttä syntyi siitä, mitä kaikkea voi suojella. Liiallisen kulutuksen haitallisuudesta oltiin silti yhtä mieltä. Ratkaisuksi ehdotettiin muun muassa kouluaineiksi tulevaisuuden hahmottamista ja ajattelun opettamista sekä irrottautumista materiaaliyhteiskunnasta laskemalla palvelujen verotusta.

Ratkaisuna kysymykseen keskustelijat valitsivat suosikiksi laaja-alaiseen, ympäristöön ja turvallisuuteen panostavan ehdotuksensa: ”Valjastetaan teknologia luonnon säilyttämiseen ja turvallisuuden edistämiseen.”

Kolmanneksi kysyttiin: ”Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omassa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?”

Keskustelua käytiin paljon paikallisen yrittäjyyden merkityksestä. Myös keskustelu luonnosta jatkui. Alajärven kaunista luontoa ehdotettiin houkuttimeksi ja lähtökohdaksi uudelle tapahtumalle. Toisaalta keskusteltiin pohjavesivaroista huolehtimisesta. Nuorista puhuttiin myös paljon ja pohdittiin, miten heidät saadaan pysymään paikkakunnalla ja kunta elinvoimaisena. Äänestyksessä tämä teema vei voiton ja ratkaisuehdotuksista nousi suosituimmaksi: ”Kehitetään tietoisesti ja rohkeasti: Tehdään tukipaketti aloittavalle yrittäjälle.”

Askeleita eteenpäin

Keskustelujen ehdotuksia voi kehittää omissa yhteisöissä, omassa kunnassa, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Paikalliset ideat toimitetaan kunkin keskustelupaikkakunnan päättäjille. Keskustelut kootaan väliraportiksi ja esitellään kesällä 2017 SuomiAreenalla Porissa.

Osalla paikkakunnista nuorisovaltuustot jatkavat ehdotusten kehittämistä. He esittävät näkemyksensä Suomen askeleista tulevaisuuteen valitsemallaan menetelmällä esimerkiksi taidenäyttelyn, näytelmän tai paneelin muodossa.

Keskusteluista koostettuja väittämiä ja ehdotuksia voi äänestää osoitteessa 100askelta.fi. Verkosta löytyvät myös koko Suomen kattaneen keskustelutarjan tulokset.

Sosiaalisessa mediassa keskustelu jatkuu eri kanavissa aihetunnisteella #100askelta

facebook.com/100askelta

twitter.com/100askelta

instagram.com/100askelta

Kaikki Alajärven keskustelun ratkaisuehdotukset

1. Miten pidämme huolta siitä, että kaikilla on samat mahdollisuudet tavoitella omaa hyvää elämäänsä?

- Kannusta muita ja itseäsi tekemään asioita, joista nauttii ja joista on iloa muille.
- Koti kasvattaa, koulu opettaa.
- Avoimia kansalaisfoorumeita eri ikäisille ihmisille, jotta kaikkien ääni saadaan kuuluviin.
- Jokaisella on vastuu omasta itsestään.

2. Kuinka voimme toimia juuri nyt niin, että tulevat sukupolvet voivat hyvin?

- Irrottautuminen "materiaaliyhteiskunnasta": lasketaan palvelujen verotusta.
- Verovaroja tulee kohdentaa maksuttomien harrastusmahdollisuuksien tarjoamiseen.
- Valjastetaan teknologia luonnon säilyttämiseen ja turvallisuuden edistämiseen.
- Kouluihin oppiaineeksi ajattelun opettaminen – tulevaisuuden hahmottaminen.
- Irrottautuminen "materiaaliyhteiskunnasta": Säädetään laki, joka määrää tekemään kestäviä tuotteita.

3. Mitä konkreettista voimme tehdä nyt omalla alueellamme, omassa kunnassamme, jotta kaikilla olisi hyvä elää seuraavan sadan vuoden aikana?

- Pidetään huolta pohjavesivaroista: ohjataan kaavoituksella rakentaminen muualle.
- Nykyaikainen demokratia ei tyydytä vaikuttamisen tarvetta.
- Alajärvelle mittava, uusi tapahtuma, joka hyödyntää kunnan kaunista luontoa.

100 ASKELTA SUOMEN TULEVAISUUTEEN

Sivistyksen puolustaja

Kansanvalistusseura järjesti kansalaiskeskustelut osana Suomen itsenäisyyden juhlavuoden hanketta *100 askelta Suomen tulevaisuuteen*. Kaikkien aikojen kansalaiskeskustelussa pohdittiin, mitä pitäisi tehdä, jotta Suomessa olisi hyvä elää sadan vuoden kuluttua. Hankkeen rahoittivat Kansanvalistusseura, Valtioneuvoston kanslian Suomi 100 -ohjelma, Alfred Kordelinin säätiö, Svenska Kulturfonden, Suomalais-ruotsalainen kulttuurirahasto ja ulkoministeriön Eurooppatiedotus.

Kansanvalistusseura on vuodesta 1874 puolustanut sivistystä yhteiskunnan tärkeimpänä arvona. Sivistys tuottaa taitoja elää toisia ja ympäristöä kunnioittaen ja luo edellytyksiä aktiiviselle kansalaisuudelle. Aikuiskoulutuksen asiantuntijana, kouluttajana ja palvelujen tuottajana Kansanvalistusseura edistää jokaisen oikeutta elinikäiseen oppimiseen.

kvs.fi

Keskustelusarjaa toteuttamassa oli lukuisia kansalaisopistoja, korkeakouluja ja kansalaisjärjestöjä eri puolilta Suomea ja ulkosuomalaisten parista:

Kansalaisopistojen liitto KoL
Suomen Nuorisovaltuustojen liitto Nuva ry.
Suomi-Seura
Linnalan opisto
Helsingin työväenopisto
Ahjolan kansalaisopisto
Jyväskylän kansalaisopisto
Vaasan työväenopisto
Ranuan kansalaisopisto
Lapuan kansalaisopisto
Soisalo-opisto
Järvilakeuden kansalaisopisto
Leader Aisapari
Nurmijärven opisto
Porvoon kansalaisopisto
Keravan opisto
Turun suomenkielinen työväenopisto
Puumalan kansalaisopisto
Kurikan kansalaisopisto

Rauman kansalaisopisto
Pieksämäen seutuopisto
Kouvolan kansalaisopisto
Sofia-opisto Fuengirola
Kuopion kansalaisopisto
Seinäjoen kansalaisopisto
Kaukametsän opisto
Espoon työväenopisto
Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto
Mäntsälän kansalaisopisto
Itä-Suomen yliopisto
Joensuun seudun kansalaisopisto
Lapin ammattikorkeakoulu
SFV studiecetralen
Ranuan kansalaisopisto
Keravan opisto
Sotkamon kansalaisopisto
Osuuskunta Törmäämö
Bildningsalliansen